

Σχέδιο Κοινωνικής Αντίστασης (Μπροσούρα)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτή η μπροσούρα δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο του 2012, από την [Επιτροπή για μια Ριζοσπαστική Αριστερή Συσπείρωση \(ΕΡΑΣ\)](#).

Περιεχόμενο

ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

- Για την ανασύνταξη της κοινωνίας
- Ενάντια στο Μνημόνιο
- Ενάντια στη Λιτότητα
- Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό

www.erascy.blogspot.com

Επιτροπή για μια Ριζοσπαστική Αριστερή Συσπείρωση (ΕΡΑΣ)

Αύγουστος, 2012

Όραμα και σκοπός της ΕΡΑΣ είναι η ανατροπή του καπιταλισμού και ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός της κοινωνίας. Θεωρούμε ότι ο βασικός φορέας αυτής της διαδικασίας είναι η νεολαία και οι εργαζόμενοι και ότι η ευρύτερη Αριστερά και το οργανωμένο εργατικό κίνημα έχουν ουσιαστικό ρόλο να διαδραματίσουν σε αυτή την εξέλιξη. Αυτή είναι η λογική πάνω στην οποία συγκροτήθηκε η ΕΡΑΣ και αυτή είναι η βασική κατεύθυνση που προσανατολίζει την παρέμβαση και τη δράση της.

Ζούμε σε μια εποχή ραγδαίων και δραματικών εξελίξεων λόγω της βαθιάς παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης που έχει επίκεντρο τον ανεπτυγμένο κόσμο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η ευρωζώνη βρίσκονται σε κρίσιμο και κομβικό σημείο. Η κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος μετατρέπεται σε κρίση του δημόσιου χρέους διότι τα κράτη αναλαμβάνουν τη διάσωση των τραπεζών εις βάρος του κοινωνικού τους χαρακτήρα.

Για τις χώρες του ευρωπαϊκού νότου, στις οποίες ανήκει και η Κύπρος, η απειλή είναι ιδιαίτερα έντονη χωρίς να διαφαίνεται κάποια διέξοδος. Ο νεοφιλελευθερισμός και η λιτότητα συνεχίζουν να κυριαρχούν και να ορίζουν το πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής, ενώ οι δυνάμεις της Αριστεράς δεν κατάφεραν να αντισταθούν αποτελεσματικά, επιβάλλοντας ένα νέο υπόδειγμα για το πώς να κινηθεί η κοινωνία.

Παρά το χαμηλό δημόσιο χρέος και δημοσιονομικό έλλειμμα στην Κύπρο, η βουλιμία του τραπεζικού κεφαλαίου οδήγησε την Κύπρο βαθιά στην παγκόσμια οικονομική κρίση με αποτέλεσμα την υπαγωγή της στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης. Η Τρόικα είναι πλέον παρούσα και μελετά το κυπριακό μνημόνιο που σύντομα θα ρυθμίζει σε σημαντικό βαθμό τις τύχες του κυπριακού λαού. Η ντόπια πλουτοκρατία, παρά την εγκληματική της συμπεριφορά στον τραπεζικό τομέα, υποδεικνύει στην

Τρόικα, μέσω των οργανώσεών της, κατάργηση της ΑΤΑ και επέκταση του ορίου συνταξιοδότησης, ενώ θέτει ξεδιάντροπα κόκκινες γραμμές στον εταιρικό φόρο.

Η Τρόικα είναι το κατ' εξοχήν εργαλείο προώθησης των νεοφιλελεύθερων πολιτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κυπριακός λαός δεν πρέπει να ξεγελιέται από την προπαγάνδα που προωθεί την εικόνα μιας Τρόικας ως δια μαγείας αναμορφωμένης και ουδέτερης υποστηρικτικής δύναμης. Αντίθετα, είναι η ώρα να ξαναθυμηθούμε την παράδοση των εργατικών αγώνων που θεμελίωσαν τα εργατικά δικαιώματα και κεκτημένα, τα οποία θα πρέπει να διατηρήσουμε και να επεκτείνουμε.

Οι ηγεσίες και οι κοινοβουλευτικές ομάδες των κομμάτων της Δεξιάς (ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΕΥΡΩΚΟ) προωθούν με έντονο και μονολιθικό τρόπο τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές λιτότητας, συνταυτιζόμενες έτσι με τα συμφέροντα του διεθνούς και του εγχώριου κεφαλαίου. Η ΕΔΕΚ και οι Οικολόγοι συμπορεύθηκαν τα τελευταία χρόνια με τη Δεξιά, διαχωρίζοντας σπάνια και μόνο φραστικά, τη θέση τους. Παρά το ότι ΕΔΕΚ και Οικολόγοι είναι μικρά κόμματα, ο ρόλος τους στη σύσταση του σημερινού νεοφιλελεύθερου, αντι-αριστερού μετώπου υπήρξε σημαντικός. Το ΑΚΕΛ επιχείρησε να προβάλει αντίσταση, όμως υποχρεώθηκε από την αντιπολίτευση να συμβιβαστεί σε μια σειρά ζητήματα, εγκαταλείποντας για παράδειγμα την προσπάθεια για μείωση της στρατιωτικής θητείας, μέρος της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, την ουσιαστική φορολόγηση της εκκλησίας και του πλούτου, την προστασία των μισθών. Θεωρούμε όμως ότι υπήρχε και υπάρχει περιθώριο για μια αποτελεσματική, οργανωμένη αντίσταση μέσα από ένα μέτωπο εργαζομένων και των συνδικάτων τους, μαζί με τις δυνάμεις της ευρύτερης Αριστεράς. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στη διαφύλαξη της ενότητας των εργαζομένων και να γίνει αντιληπτό ότι η αντιπαλότητα δημόσιων και ιδιωτικών υπαλλήλων αποτελεί στρατηγική του κεφαλαίου και των εργοδοτών. Το μέτωπο όλων των εργαζομένων γίνεται ακόμα πιο αναγκαίο με τον ερχομό της Τρόικας και την πλήρη αποθράσυνση των οργανώσεων και των εκπροσώπων του κεφαλαίου, περιλαμβανομένων και των πλειστών ΜΜΕ, που πιέζουν για σκληρή λιτότητα, πράγμα που θα οδηγήσει μεγάλα τμήματα της κοινωνίας στη φτωχοποίηση.

Τα σύγχρονα ΜΜΕ, πέραν από τον πολιτικό έλεγχο που ασκούν οι ιδιοκτήτες τους ως εργοδότες στο προσωπικό τους, είναι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, οι οποίες στηρίζουν το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους στη διαφήμιση. Με αυτό τον τρόπο ελέγχονται από τις μεγάλες επιχειρήσεις και τις τράπεζες που τους τροφοδοτούν. Η επιρροή των συμφερόντων του μεγάλου ιδιωτικού κεφαλαίου στον καθορισμό των θεμάτων, της έμφασης και του τρόπου παρουσίασης της επικαιρότητας, αποτελεί απειλή για την ουσιαστική ενημέρωση των πολιτών και για την ίδια τη δημοκρατία.

Μπροστά στο φάσμα της επερχόμενης κοινωνικής οπισθοδρόμησης, ένα σχέδιο υπεράσπισης της κοινωνίας γίνεται επίκαιρο και αναγκαίο στην Ευρώπη και την Κύπρο. Μέσα σε αυτό το ιστορικό συγκείμενο, η ΕΡΑΣ καταθέτει τη δική της πρόταση ενόψει και των επερχόμενων προεδρικών εκλογών.

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

1.1. Η παγκόσμια οικονομική κρίση συμπλήρωσε πέντε χρόνια χωρίς να διαφαίνεται καμιά προοπτική επιστροφής σε ανεκτούς για την κοινωνία ρυθμούς ανάπτυξης. Επιβεβαιώνεται η ανάλυση, η οποία δεν θεώρησε την κρίση ως ένα απλό επεισόδιο του χρηματοπιστωτικού τομέα. Πρόκειται για μια βαθιά κρίση της καπιταλιστικής οικονομίας στη νεοφιλελεύθερη εκδοχή της. Το βαθύτερο αίτιο της κρίσης είναι οι ακραίες κοινωνικές ανισότητες που δημιούργησε ο νεοφιλελεύθερος καπιταλισμός, οι οποίες εμποδίζουν την ομαλή αναπαραγωγή και συσσώρευση του κεφαλαίου και δεν αφήνουν περιθώριο για την ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους και, γενικότερα, τις εργατικές κατακτήσεις των πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών.

1.2. Στην Ε.Ε. η κρίση εκδηλώνεται και ως κρίση συνοχής της, ιδιαίτερα όσον αφορά στην Ευρωζώνη.

Το ενιαίο νόμισμα σε χώρες με πολύ διαφορετικές παραγωγικότητες δεν είναι βιώσιμο, χωρίς τους ανάλογους μηχανισμούς αλληλεγγύης για τη σύγκλιση των οικονομικών και κοινωνικών πραγματικοτήτων. Οι μηχανισμοί που προέκυψαν μέσα στην κρίση είναι μηχανισμοί διαχείρισης της κρίσης, μέσω των οποίων επιδιώκεται η πλήρης αποδόμηση του κοινωνικού κράτους. Στο όνομα του ευρώ επιχειρείται η μεταφορά του κόστους της κρίσης στη μισθωτή εργασία. Οι πολιτικές της λιτότητας και των μνημονίων, όμως, αντί να δημιουργούν τις προϋποθέσεις εξόδου από την κρίση, την οξύνουν και εξαθλιώνουν τις πιο ευάλωτες χώρες. Η Ελλάδα είναι το πιο ακραίο παράδειγμα αυτής της διαδικασίας με πρωτοφανή επίπεδα ανεργίας και κοινωνικής αποσύνθεσης. Σε ανάλογη κρίση βρίσκονται η Ισπανία και ολόκληρη η νότια Ευρώπη, η Ιρλανδία και βεβαίως η Κύπρος.

1.3. Το πλουτοκρατικό κατεστημένο στην Κύπρο και οι πολιτικές ελίτ που το εκφράζουν, επιχειρούν σήμερα να ενοχοποιήσουν το κράτος για την οικονομική κατάσταση της χώρας, για την οποία ευθύνονται οι τράπεζες που λειτούργησαν ως κερδοσκοπικά ταμεία. Οι τραπεζικές ζημιές στην οικονομία-καζίνο, εν καιρώ κρίσης, ανέρχονται σε διψήφιο αριθμό δις ευρώ και απειλούν να οδηγήσουν σε απότομη αύξηση του δημόσιου χρέους, το οποίο αυτή τη στιγμή παραμένει πολύ χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ και της Ευρωζώνης.

1.4. Απαιτούμε πλήρη και μόνιμη κρατικοποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αρχής γενομένης από τη Λαϊκή Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου. Στόχος πρέπει να είναι η αποκατάσταση του χρήματος ως δημοσίου αγαθού και όχι ως εμπορεύματος. Αυτό σημαίνει ότι η τραπεζική δραστηριότητα πρέπει να απελευθερωθεί από τη λογική της κερδοσκοπίας και του εύκολου κέρδους και να υποταχθεί στις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνίας. Είναι κοινωνικά, οικονομικά και ηθικά απαράδεκτο οι ιδιωτικές τράπεζες να κερδοσκοπούν με «εγγύηση» το φορολογούμενο πολίτη σε περίπτωση ζημιών.

1.5. Η κυπριακή οικονομία αντιμετωπίζει διαρθρωτικά προβλήματα και πέραν του υπερτροφικού χρηματοπιστωτικού τομέα. Αναπτύχθηκε ετεροβαρώς, βασιζόμενη στον τουρισμό και μάλιστα σε ένα συγκεκριμένο είδος, το μαζικό τουρισμό. Αυτό το είδος φθίνει παγκοσμίως και δεν ανταποκρίνεται πλέον στη ζήτηση. Είναι για αυτό που τα έσοδα από τον τουρισμό, που αναπτύχθηκε εις βάρος της βιομηχανίας και της γεωργίας, έπαψαν να καλύπτουν τα ελλείμματα στις τρέχουσες συναλλαγές. Χρειάζεται αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου έτσι ώστε να απευθυνθεί στις σύγχρονες ανάγκες και αυτό προϋποθέτει και ανασχεδιασμό του τουριστικού μοντέλου.

1.6. Ο βιομηχανικός και ο γεωργικός τομέας οδηγήθηκαν από το σύστημα σε μια φθίνουσα πορεία και στην ουσία αντικαταστάθηκαν από τομείς των υπηρεσιών που είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι σε συνθήκες κρίσης της παγκόσμιας οικονομίας και με αμφίβολη βιωσιμότητα. Συγκεκριμένες δραστηριότητες στο δευτερογενή και πρωτογενή τομέα της οικονομίας θα πρέπει να στηριχτούν από το κράτος.

1.6α. Η Κύπρος δεν μπορεί βέβαια να γίνει μια βιομηχανική χώρα όπως οι μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες στην Ευρώπη. Ωστόσο, υστερεί βιομηχανικά και σε σύγκριση με μικρότερες ευρωπαϊκές χώρες, όπως το Λουξεμβούργο και η Μάλτα. Η Κύπρος μπορεί να ειδικευτεί σε κάποια βιομηχανικά προϊόντα, ιδιαίτερα σ' αυτά για τα οποία υπάρχει δυνητικά μεγάλη εσωτερική ζήτηση, όπως π.χ. τα φωτοβολταϊκά. Η ανάπτυξη του βιομηχανικού τομέα στην Κύπρο προϋποθέτει τη δραστήρια εμπλοκή του κράτους για να δώσει κατευθύνσεις, να προωθήσει την επιστημονική έρευνα, να στηρίξει βιομηχανικές προσπάθειες με εναλλακτικές συνεταιριστικές μορφές ιδιοκτησίας, αλλά και να αναλάβει το ίδιο κάποιες βιομηχανικές επιχειρήσεις.

1.6β. Ο γεωργικός τομέας είναι δυνατό να αναπτυχθεί εκ νέου, αν ειδικευθεί σε προϊόντα υψηλής ποιότητας και σε βιολογικές καλλιέργειες προσαρμοσμένες στις κλιματολογικές συνθήκες του τόπου. Δεδομένης της μεγάλης διακύμανσης των τιμών των γεωργικών πρώτων υλών στην παγκόσμια αγορά, ως αποτέλεσμα της (οικολογικά προβληματικής) πολιτικής για αύξηση των

βιοκαυσίμων στην ΕΕ και τις ΗΠΑ, καθώς και της κερδοσκοπίας με τα χρηματιστικά παράγωγα βασικών γεωργικών προϊόντων, μια σχετική διατροφική αυτονομία πρέπει να αποτελεί το στόχο. Η ανάπτυξη του γεωργικού τομέα προϋποθέτει την ενεργό εμπλοκή του κράτους, όπως και η ανάπτυξη της βιομηχανίας.

1.7. Τώρα που ο μύθος περί της οικονομικής αποτελεσματικότητας των ιδιωτικών επιχειρήσεων κατέρρευσε και πολλές δραστηριότητες που ο νεοφιλελευθερισμός ιδιωτικοποίησε, κρατικοποιούνται εκ νέου, χρειάζεται να υπερασπιστούμε με ιδιαίτερο σθένος το δημόσιο χαρακτήρα των οργανισμών κοινής ωφέλειας και να αντιταχθούμε σε προσπάθειες ιδιωτικοποιήσεων των δημοσίων υπηρεσιών. Ο ηλεκτρισμός, οι τηλεπικοινωνίες, οι δημόσιες συγκοινωνίες, τα ταχυδρομεία, η διαχείριση του νερού, δεν πρέπει να αφεθούν να περάσουν στα χέρια του ιδιωτικού κεφαλαίου. Επιπλέον το κράτος, θα πρέπει να στηρίξει έμπρακτα (με χαμηλότοκο δανεισμό, συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνολογική υποστήριξη κ.λπ.) πρότυπες βιομηχανίες και δραστηριότητες με εναλλακτικές μορφές ιδιοκτησίας.

1.8. Η ΕΡΑΣ αντιτίθεται σε οποιαδήποτε προσπάθεια κατάργησης ή συνολικής μείωσης της ΑΤΑ. Η επίθεση ενάντια στην ΑΤΑ στόχο έχει τη μείωση των πραγματικών μισθών και όχι τη βελτίωση της οικονομίας. Τέτοιες προσπάθειες βαθύνουν την κρίση, συρρικνώνοντας τη ζήτηση. Άλλωστε, το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, είναι στην Κύπρο το πιο χαμηλό της ΕΕ των 15 κρατών μελών (πριν την ένταξη του πρώην ανατολικού μπλοκ), πλην της Πορτογαλίας.

1.9. Η ΕΡΑΣ είναι επίσης αντίθετη σε οποιαδήποτε προσπάθεια αύξησης του ορίου συνταξιοδότησης: ο μοναδικός τρόπος ουσιαστικής μείωσης της ανεργίας είναι η μείωση και όχι η αύξηση του εργασιμου χρόνου. Η επιχειρηματολογία περί προσδόκιμου επιβίωσης αγνοεί επιμελώς την αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, που υπερκαλύπτει τις οικονομικές ανάγκες που προκύπτουν από την αύξηση των υπερηλίκων. Η αύξηση του εργασιμου χρόνου δεν εξυπηρετεί τίποτε άλλο παρά την αύξηση των κερδών του κεφαλαίου με την περαιτέρω συμπίεση του εργατικού εισοδήματος, που υποβοηθείται με την αύξηση της ανεργίας.

1.10. Η ΕΡΑΣ αγωνίζεται μαζί με όλες τις ευρωπαϊκές δυνάμεις του συνδικαλιστικού κόσμου και της Αριστεράς κατά των πολιτικών λιτότητας και της αποδόμησης του κοινωνικού κράτους, για μια Ευρώπη της δημοκρατίας, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής ισότητας. Οι ελίτ που κυβερνούν σήμερα την Ε.Ε. προσπαθούν να σώσουν το καταρρέον νεοφιλελεύθερο μοντέλο ανάπτυξης με τη μείωση των απολαβών των εργαζομένων και τη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους. Τα μνημόνια και οι πολιτικές λιτότητας απειλούν με εξαφάνιση το κράτος πρόνοιας, ενώ στο όνομα της συνοχής της ζώνης του ευρώ η νότια Ευρώπη εξαναγκάζεται να εφαρμόσει πολιτικές που μέχρι πρόσφατα εφαρμόζονταν στον παγκόσμιο νότο.

1.11. Όχι μόνο είμαστε αντίθετοι σε κάθε κίνηση αποδόμησης του κοινωνικού δικτύου προστασίας, αλλά αγωνιζόμαστε για την αποκατάσταση και επέκτασή του. Αυτό σημαίνει πρώτα από όλα ριζοσπαστική φορολογική μεταρρύθμιση, ούτως ώστε να αποκατασταθούν τα φορολογικά έσοδα από το κεφάλαιο, την πλουτοκρατία και την εκκλησία. Ο εταιρικός φόρος πρέπει να αυξηθεί άμεσα και να αφορά, τόσο στις ντόπιες, όσο και στις ξένες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χώρα. Άμεσος στόχος είναι ένας ισορροπημένος πρωτογενής προϋπολογισμός (δηλαδή εξαιρουμένων των τόκων του δημόσιου χρέους) με ενισχυμένα κρατικά έσοδα και δαπάνες, χωρίς αυτά να εξαντλούνται σε σπατάλες και διαφθορά. Ένα χρήσιμο εργαλείο προς την κατεύθυνση της αύξησης των κρατικών εσόδων είναι ο καταρτισμός ενός δημόσιου περιουσιολογίου, βάσει του οποίου θα συνεισφέρει ο συσσωρευμένος πλούτος.

1.12. Πρώτη προτεραιότητα του κοινωνικού δικτύου προστασίας πρέπει να είναι η εξασφάλιση μιας αξιοπρεπούς ζωής στους άνεργους συμπολίτες μας, θύματα της καπιταλιστικής κρίσης. Το επίδομα ανεργίας, 2/3 του τελευταίου μισθού, πρέπει να επεκταθεί στο ένα έτος και για το υπόλοιπο

διάστημα μέχρι την εξεύρεση εργασίας, να μειωθεί στο 1/2 του τελευταίου μισθού.

1.13. Τα δημόσια επιδόματα στο πλαίσιο της κοινωνικής αλληλεγγύης πρέπει να διαφυλαχτούν ως κόρη οφθαλμού. Ωστόσο, η σχετική νομοθεσία χρειάζεται αναθεώρηση ώστε να υπάρξει προσαρμογή στις συνθήκες των επιδοτούμενων κοινωνικών ομάδων. Ο έλεγχος θα πρέπει να είναι ουσιαστικός, αλλά σε καμιά περίπτωση να μην προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια του δικαιούχου. Υποστηρίζουμε τη «στόχευση» για να επωφελείται από το επίδομα το άτομο που πραγματικά το έχει ανάγκη, αλλά η στόχευση δεν πρέπει να αποτελεί δικαιολογία για τη συρρίκνωση των επιδομάτων. Το κόστος της γραφειοκρατικής διαδικασίας της στόχευσης πρέπει να υστερεί αισθητά από τα ποσά που εξοικονομούνται.

2. ΚΥΠΡΙΑΚΟ

2.1. Η πορεία των γεγονότων μετά τα δημοψηφίσματα και το αρνητικό κλίμα ανάμεσα στους Ε/κ που προηγήθηκε, απομάκρυνε τις δυο κοινότητες και ενίσχυσε το ρεύμα στην ε/κ πλευρά, που χωρίς να το παραδέχεται, προτιμά ή επιλέγει τη διχοτόμηση παρά την ομοσπονδία. Η διχοτομική δυναμική αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια, κατά αντιστοιχία, και στην τ/κ πλευρά. Η αδιέξοδη, αδέξια και κοντόφθαλμη πολιτική του Τάσου Παπαδόπουλου σε αυτό τον τομέα, ευνόησε την τουρκική διπλωματία στο διεθνή χώρο και ενίσχυσε ουσιαστικά την παραμονή των τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο και τις διχοτομικές πολιτικές.

2.2. Η ΕΡΑΣ τάσσεται υπέρ μιας δημοκρατικής ειρηνικής διευθέτησης του κυπριακού προβλήματος και επιμένει στη συνέχιση των διαπραγματεύσεων για μια λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, μία κυριαρχία και μία διεθνή προσωπικότητα, όπως περιγράφεται στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Οι συνομιλίες πρέπει να συνεχιστούν στη βάση των συγκλίσεων Χριστόφια - Ταλάτ και των προτάσεων Χριστόφια στη διακυβέρνηση, την εναλλαγή στην Προεδρία και την διασταυρούμενη ψήφο.

2.3. Τονίζουμε ότι δεν θεωρούμε την ομοσπονδιακή λύση ως μια συμβιβαστική, οδυνηρή λύση των ηττημένων του 1974, αλλά ως την ορθολογική και απελευθερωτική απάντηση στη διακοινοτική διένεξη των Κυπρίων.

2.4. Οι πολιτικές ελίτ, στη βάση της λεγόμενης εθνικής συναίνεσης, αδυνατούν να προωθήσουν μια γνήσια ομοσπονδιακή λύση. Η εθνική συναίνεση οδηγεί σε άκαμπτες και παράλληλα ασαφείς διαπραγματευτικές στρατηγικές, οι οποίες δεν μπορούν να αποδώσουν.

2.5. Η ΕΡΑΣ προωθεί την ανάπτυξη του αυτόνομου επαναπροσεγγιστικού κινήματος που βασίζεται κυρίως στις δυνάμεις της εργασίας. Πιστεύουμε ότι με ένα τέτοιο κίνημα είναι δυνατό να καλλιεργηθεί η ομοσπονδιακή πολιτική κουλτούρα για να επιτευχθεί η λύση, καθώς και για να λειτουργήσει ομαλά το μελλοντικό ομοσπονδιακό κράτος. Η επαφή ανάμεσα στις δυο κοινότητες θα πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα επίπεδα. Το άνοιγμα και άλλων οδοφραγμάτων αποτελεί εποικοδομητική κίνηση στην πορεία για τη συνολική λύση.

2.6. Η λειτουργικότητα του ομοσπονδιακού κράτους δεν εξαρτάται μόνο από τις πρόνοιες του συντάγματός του, αλλά και από την ύπαρξη ενός ισχυρού διακοινοτικού πολιτικού υποκειμένου που θα το στηρίξει και θα είναι σε θέση να το αναπροσαρμόζει, όσο και εφόσον χρειάζεται.

2.7. Το ομοσπονδιακό κίνημα ειρήνης και επανένωσης των Κυπρίων πρέπει ενωμένο να επιδιώξει να συνδεθεί με το διεθνή χώρο ως αυτόνομο κίνημα και ειδικότερα με όμορα κινήματα του ευρωπαϊκού χώρου. Θα πρέπει, στη διπλωματία της αδράνειας, στη συνέχιση του πολέμου με διπλωματικά μέσα, να προβάλλουμε με αποφασιστικότητα και δυναμικότητα, ένα Ενωμένο Κίνημα των Κοινοτήτων της

Κύπρου ως την τοπική έκφραση μιας πανευρωπαϊκής αντίληψης της συνύπαρξης των λαών, των εθνών, των εθνοτικών και των κοινοτικών ομάδων. Το Κίνημα αυτό θα πρέπει να υιοθετήσει ιδέες και μορφές πάλης έτσι ώστε να ενταχθεί στο παγκόσμιο κινηματικό χώρο αμφισβήτησης, διευρύνοντας και ευθυγραμμίζοντας τις επιδιώξεις του με την εποχή μας.

2.8. Η ΕΡΑΣ θεωρεί ότι ο θεσμός του Εθνικού Συμβουλίου είναι αναχρονιστικός και αναποτελεσματικός. Η δημοκρατική διακυβέρνηση προϋποθέτει κυβέρνηση και αντιπολίτευση: η κυβέρνηση έχει την ευθύνη των πολιτικών της σχεδιασμών με βάση τις προγραμματικές αρχές που οδήγησαν στην εκλογή της από το λαό. Το Εθνικό Συμβούλιο οδηγεί σε συμβιβασμούς τέτοιους που η πολιτική γραμμή να νοθεύεται και να καθίσταται αναποτελεσματική. Το Εθνικό Συμβούλιο λειτούργησε για δεκαετίες ως τροχοπέδη στη λύση και ως εφιαλτήριο πολιτικής για εσωτερική κατανάλωση.

3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΕΣ

3.1. Η ΕΡΑΣ υποστηρίζει μια ειρηνική εξωτερική πολιτική βασισμένη σε αρχές. Ως εκ τούτου, αντιτίθεται σε ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, όπως είναι το ΝΑΤΟ και ο Συνεταιρισμός για την Ειρήνη, καθώς και περιφερειακές συμμαχίες με κράτη όπως το Ισραήλ, το οποίο κατηγορείται επίσημα για εγκλήματα πολέμου ενάντια στους Παλαιστίνιους.

3.2. Η ΕΡΑΣ υποστηρίζει τη δημιουργία ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΟΗΕ.

3.3. Η ΕΡΑΣ καταδικάζει όλες τις ιμπεριαλιστικές στρατιωτικές επεμβάσεις, περιλαμβανομένων και αυτών που προφασίζονται ανθρωπιστικούς λόγους και ανθρώπινα δικαιώματα. Οι εμπειρίες του Ιράκ, του Αφγανιστάν, της Λιβύης και άλλες, καταδεικνύουν καθαρά ότι προκαλούν μεγαλύτερες ανθρωπιστικές, πολιτικές και κοινωνικές κρίσεις από αυτές που επικαλούνται οι ιμπεριαλιστές για να επέμβουν. Μια πιθανή στρατιωτική επέμβαση στη Συρία θα προκαλέσει μεγαλύτερο χάος και απώλειες ανθρώπινων ζώων και δεν θα οδηγήσει στην εκδημοκρατικοποίηση της χώρας, μια εξέλιξη που είναι αναγκαία.

3.4. Η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων δεν πρέπει να γίνει εις βάρος της ειρήνης στην περιοχή, της λύσης του Κυπριακού, της διαφύλαξης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, του τουρισμού και του τομέα των υπηρεσιών. Η Μεσόγειος πρέπει να μετατραπεί σε μια θάλασσα ειρήνης, ανάπτυξης και συνεργασίας των λαών της περιοχής. Η διαχείριση των ζητημάτων της ενέργειας στην ανατολική Μεσόγειο πρέπει να προκύψει μέσα από μια γενική συμφωνία συνεργασίας όλων των χωρών της περιοχής, της Παλαιστινιακής Αρχής συμπεριλαμβανομένης.

4. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

4.1. Η κυπριακή δημόσια υπηρεσία λειτουργεί με γραφειοκρατικό και αναποτελεσματικό τρόπο. Αυτό δεν οφείλεται κατά κανόνα σε μια υποτιθέμενη έλλειψη προσόντων ή στην οκνηρία του δημόσιου υπάλληλου. Οφείλεται στις ιεραρχικές δομές της δημόσιας υπηρεσίας που καθορίζονται βάσει ενός μεταποικιακού πελατειακού συστήματος, όπου η απόφαση, ανεξάρτητα από το πόσο σημαντική είναι, ακολουθεί όλους τους αναβαθμούς της ιεραρχίας προκειμένου να ληφθεί. Καλλιεργείται έτσι ένα κλίμα ευθυνοφοβίας που παραλύει τον υπάλληλο και αδρανοποιεί τις υπηρεσίες. Οι όποιες προσπάθειες προοδευτικής μεταρρύθμισης του κρατικού μηχανισμού προσκρούουν στους αθέατους νόμους ενός συντηρητικού βαθέως κράτους.

4.2. Χρειάζεται βαθιά μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα για να επικρατήσουν αξιοκρατικές διαδικασίες διορισμών και προβιβασμών σε συνθήκες διαφάνειας και ταυτόχρονα, η καλλιέργεια δημιουργικού κλίματος δημοκρατικής συνεργασίας, καθώς και ένα σύστημα ευέλικτης λήψης

αποφάσεων ανάλογα με τη σοβαρότητα της απόφασης.

4.3. Η εμπειρία των Γραφείων Εξυπηρέτησης του Πολίτη, δείχνει ότι είναι δυνατό, η δημόσια υπηρεσία να λειτουργήσει αποτελεσματικά με γνώμονα τη γρήγορη εξυπηρέτηση του πολίτη και την αξιοπρεπή αντιμετώπισή του.

4.4. Απαιτείται η δημιουργία περιουσιολογίου όλων των κρατικών λειτουργιών που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση δημόσιων κονδυλίων και αυστηρή εφαρμογή του “πόθεν έσχες” για τους ίδιους και του οικογενειακού τους περιβάλλοντος. Απαιτείται επίσης, να αντιμετωπιστεί συνολικά και αποφασιστικά το καίριο ζήτημα της διαπλοκής ανώτερων δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και πολιτειακών αξιωματούχων με μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα, περιλαμβανομένων και υπεράκτιων εταιρειών.

5. ΑΜΥΝΑ

5.1. Οι αμυντικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν κυρίως από το 1990 και μετά, οι οποίες στηρίχτηκαν σε μια δυσανάλογη με τις δυνατότητες της κυπριακής κοινωνίας οικονομική επιβάρυνση, δεν κατάφεραν να μεταβάλουν με οποιονδήποτε τρόπο τον αρνητικό συσχετισμό ισχύος έναντι της Τουρκίας. Ως αποτέλεσμα της αδυναμίας της κυπριακής οικονομίας να συνεχίζει να στηρίζει την αμυντική ενίσχυση, ο εξοπλισμός του στρατού έχει καταστεί ήδη πεπαλαιωμένος. Επιπλέον, η εμμονή στη λογική των εξοπλισμών εγκλωβίζει την Κύπρο σε ένα πεδίο στο οποίο, εξ υπαρχής, δεν μπορεί να ανταγωνιστεί την Τουρκία.

5.2. Χαρακτηριστικά παραδείγματα λανθασμένων αμυντικών επιλογών είναι το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και η αγορά των πυραύλων S 300. Οι συγκεκριμένες επιλογές δεν βοήθησαν στην αλλαγή του συσχετισμού ισχύος, αλλά αντίθετα πριμοδότησαν την ανάπτυξη του εθνικισμού και της διχοτομικής συνείδησης.

5.3. Η αμυντική πολιτική πρέπει να εξυπηρετεί την πολιτική της λύσης του Κυπριακού, η οποία δεν μπορεί να είναι παρά ειρηνική. Η διαφανόμενη στρατιωτική συνεργασία με το Ισραήλ εγκλωβίζει την Κύπρο σε μια λογική αντιπαράθεσης και περιφερειακών συγκρούσεων μέσα από τις οποίες η Κύπρος καθίσταται πιόνι υπέρτερων δυνάμεων.

5.4. Η ΕΡΑΣ υποστηρίζει:

5.4α. Τη μείωση των εξοπλιστικών δαπανών που πρέπει να περιοριστούν στη συντήρηση των υφιστάμενων οπλικών συστημάτων και να προσαρμοστούν στις ανάγκες της οικονομίας σε συνθήκες κρίσης.

5.4β. Τη δραστική μείωση της στρατιωτικής θητείας στους 12 μήνες και την καθιέρωση θητείας κοινωνικής προσφοράς εκτός στρατού, ίσης διάρκειας, για όσους δεν επιθυμούν να υπηρετήσουν την ΕΦ.

5.4γ. Τον εκδημοκρατισμό της Εθνικής Φρουράς στα πλαίσια μιας ριζικής αναδιοργάνωσης και αναπροσαρμογής των ιδεολογικών της προσανατολισμών. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια θα πρέπει να ενισχυθεί η διαφάνεια και να εξαφανιστούν φαινόμενα ψυχολογικής και σωματικής βίας, εκφοβισμού, καταναγκασμού και φασιστικών συμπεριφορών που προσβάλλουν και υποβαθμίζουν την ανθρώπινη υπόσταση των στρατιωτών και την κυπριακή κοινωνία στο σύνολό της. Χρειάζεται να ερευνηθούν αποφασιστικά τα φαινόμενα ρατσιστικών συνθημάτων και κατήχησης, καθώς και των αυτοκτονιών και των βασανισμών στην ΕΦ.

5.4δ. Τη δημιουργία ανεξάρτητου φορέα διασφάλισης των πιο πάνω προτάσεων. Ο φορέας θα πρέπει

να δικαιούται να εισέρχεται, ανά πάσα στιγμή, σε όλα τα στρατόπεδα, να διενεργεί αυτεπάγγελτα έρευνες, να δέχεται και να διερευνά παράπονα και καταγγελίες κληρωτών και επαγγελματιών.

5.4ε. Είναι γνωστό ότι υπάρχει ένας εκτεταμένος μηχανισμός μίζας και διαφθοράς ο οποίος αποτελεί μια μόνιμη πληγή του κρατικού προϋπολογισμού. Το ύψος της μίζας, όπως δείχνει η πρόσφατη ελληνική αλλά και η διεθνής εμπειρία, είναι ικανό να καθορίζει εξοπλιστικά προγράμματα και να δημιουργεί ψευδεπίγραφες αμυντικές ανάγκες. Ζητούμε εξονυχιστική έρευνα εις βάρος όλων των αξιωματούχων που είχαν με οποιοδήποτε τρόπο σχέση με την αγορά οπλικών συστημάτων και στρατιωτικού υλικού.

6. ΥΓΕΙΑ

6.1. Η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και γενικά η υγεία των πολιτών, είναι και πρέπει να αντιμετωπίζεται, ως δημόσιο αγαθό και καθολικό δικαίωμα. Η πολιτεία έχει ευθύνη παροχής ψηλής ποιότητας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε όλους.

6.2. Η συνολική χρηματοδότηση ενός γενικού σχεδίου υγείας θα πρέπει να προέρχεται κατά δίκαιη αναλογία από τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία του κάθε πολίτη. Ο κάθε πολίτης έχει δικαίωμα σε οποιαδήποτε ιατρική υπηρεσία χρειάζεται, την ώρα που τη χρειάζεται, χωρίς διάκριση, φακελάκι ή άλλο μέσο. Η ιατρική περίθαλψη πρέπει να διέπεται από την αρχή: στον καθένα σύμφωνα με τις ανάγκες του και ο καθένας να προσφέρει στην κάλυψη του κόστους σύμφωνα με τις δυνατότητές του.

6.3. Τα δημόσια νοσοκομεία και νοσηλευτήρια, καθώς και τα ιδιωτικά ιατρικά κέντρα που θα υπαχθούν στο σύστημα, θα πρέπει να τυγχάνουν ενός διαφανούς δημοκρατικού συντονισμού και ελέγχου, έτσι ώστε να μην ανταγωνίζονται μεταξύ τους εις βάρος των ασθενών και εις βάρος των εργασιακών συνθηκών του νοσηλευτικού, ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού. Έτσι είναι δυνατό να διασφαλιστεί ένα αξιοπρεπές εθνικό επίπεδο περίθαλψης.

6.4. Η υπηρεσία συντονισμού και ελέγχου θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην αντιμετώπιση των διακρίσεων στην περίθαλψη, κάτι που δυστυχώς στη χώρα μας έχει βαθιά παράδοση. Η ίδια υπηρεσία θα πρέπει να διασφαλίζει, με αξιοκρατικά κριτήρια, την αναγκαία στελέχωση από ειδικούς γιατρούς σε όλους τους κλάδους, είτε στα δημόσια νοσοκομεία, είτε στα συμβαλλόμενα κέντρα από τον ιδιωτικό τομέα. Η συνεχής επιμόρφωση των ιατρικών λειτουργιών πρέπει να είναι τέτοια, έτσι ώστε οι γνώσεις τους να συμβαδίζουν με τα νέα, διαρκώς διαμορφούμενα δεδομένα της ιατρικής γνώσης και τεχνολογίας. Αυτό αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη και διατήρηση ενός καλού επιπέδου ιατρικής περίθαλψης. Η πραγματικότητα μάς υποδεικνύει ότι υπάρχουν κλάδοι της δημόσιας υγείας που δεν παρακολουθούν τα νέα δεδομένα, λόγω γραφειοκρατίας ή έλλειψης πόρων. Άλλοι κλάδοι αναπτύσσονται ραγδαία διότι είναι οικονομικά προσοδοφόροι, ενώ άλλοι είναι σχεδόν ανύπαρκτοι επειδή δεν είναι προσοδοφόροι.

6.5. Παράλληλα με την ένταξη της ιδιωτικής ιατρικής στο γενικό σχέδιο υγείας, θα πρέπει να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια ελέγχου του κομματιού εκείνου της ιδιωτικής ιατρικής που κερδοσκοπεί ασύστολα εις βάρος των πολιτών που τυγχάνει να ασθενούν. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η ιατρική περίθαλψη δεν πρέπει να αφήνεται να γίνεται κερδοσκοπική βιομηχανία.

6.6. Μια από τις πιο κερδοσκοπικές βιομηχανίες παγκοσμίως είναι η φαρμακευτική. Μεταχειρίζεται τα φαρμακευτικά προϊόντα ως απλά εμπορεύματα και τους ασθενείς ως καταναλωτές. Ζητούμε από την πολιτεία να ρυθμίσει με αποτελεσματικό τρόπο τη διάθεση των φαρμάκων, εισαγόμενων ή μη, με σκοπό την καταπολέμηση φαινομένων αισχροκέρδειας και κερδοσκοπίας.

7. ΠΑΙΔΕΙΑ

7.1. Η παιδεία (όπως και η υγεία και το περιβάλλον) δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να υποβαθμιστούν λόγω περικοπών που δύναται να επιβληθούν από το μνημόνιο και την Τρόικα. Είμαστε ενάντια σε οποιαδήποτε υποβάθμιση των συνθηκών μάθησης, όπως για παράδειγμα η δημιουργία πολυπληθών τάξεων και σχολείων. Αντίθετα, σε περιόδους κρίσης, οι ανάγκες της κοινωνίας για περισσότερη και καλύτερη παιδεία είναι αυξημένες και αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στους οικονομικούς σχεδιασμούς.

7.2. Είμαστε υπέρ της παροχής δωρεάν παιδείας σε όλα τα επίπεδα για όποιο/α το επιθυμεί και πληροί τους βασικούς όρους. Είμαστε υπέρ της κατάργησης των εισαγωγικών εξετάσεων για εισδοχή στο δημόσιο πανεπιστήμιο και υπέρ της ελεύθερης πρόσβασης για όλους τους απόφοιτους της Μέσης Εκπαίδευσης. Η προαγωγή στα επόμενα ακαδημαϊκά έτη θα πρέπει να γίνεται στη βάση αξιολόγησης που θα διασφαλίζει το επιθυμητό ακαδημαϊκό επίπεδο. Θα πρέπει επίσης να διευκολύνεται η οριζόντια μετακίνηση φοιτητών από ένα κλάδο σε άλλο, αναλόγως των ικανοτήτων και επιδιώξεων τους.

7.3. Ο νόμος για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια και κολέγια θα πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας τους. Μόνιμος στόχος μιας σωστής παιδείας να είναι η επέκταση του δημόσιου και η συρρίκνωση του ιδιωτικού τομέα, καθότι η παιδεία είναι και θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως δημόσιο αγαθό.

7.4. Τα πιο πάνω μέτρα αναμένεται να καταργήσουν σταδιακά και την ανάγκη για την παραπαιδεία, η οποία όμως δεν έχει, ούτως η άλλως, θέση σε ένα υγιές εκπαιδευτικό σύστημα. Οι πολύπλευρες ανάγκες της νεολαίας σε επιπλέον επιμόρφωση (πολιτιστική, αθλητική και άλλη) θα πρέπει να προσφέρεται το απόγευμα από τα δημόσια σχολεία.

7.5. Το δημόσιο σχολείο, από την προδημοτική μέχρι και την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, θα πρέπει να προβάλλει και να στηρίζει με ειλικρίνεια τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της κοινωνίας. Παρά το ότι εδώ και μερικά χρόνια, στους στόχους του δημόσιου σχολείου, έχει προστεθεί ο αλληλοσεβασμός και η ανοχή στη διαφορετικότητα, θα πρέπει από τη διακήρυξη να περάσουμε και στην πράξη, έτσι ώστε τα πιο πάνω να γίνουν βίωμα στην εκπαιδευτική πρακτική. Αυτά αποτελούν προϋπόθεση για τη δημοκρατικότητα του σχολείου και την ανάπτυξη μαθητών και μαθητριών με κριτική σκέψη και ανοιχτό πνεύμα.

7.6. Ο ρόλος και η παρέμβαση της εκκλησίας στο δημόσιο σχολείο θα πρέπει να τερματιστεί έτσι ώστε να διασφαλιστεί ο κοσμικός χαρακτήρας του. Το σύγχρονο σχολείο θα πρέπει να στηρίζεται στις αρχές του Διαφωτισμού και να επιτρέπει την ελευθερία στο φιλοσοφικό και θρησκευτικό προσανατολισμό. Η εκκλησία μπορεί να προωθεί την πίστη της και τους στόχους της στους δικούς της χώρους.

7.7. Ένα από τα μεγάλα ελαττώματα του ελληνοκυπριακού σχολείου είναι ότι δεν προώθησε με συνέπεια την ιδέα της συνύπαρξης των κυπριακών κοινοτήτων και παρέμεινε προσηλωμένο στο όραμα της Ένωσης, που ήταν κυρίαρχο αξίωμα πριν την Ανεξαρτησία. Το αποτέλεσμα είναι ότι λειτούργησε μέσα στην Ανεξαρτησία διχαστικά, κατ' αντιστοιχία με το τουρκοκυπριακό σχολείο, δημιουργώντας το ιδεολογικό πλαίσιο και διευκολύνοντας τη δικοινοτική αντιπαράθεση.

7.8. Σήμερα, και στο βαθμό που η κοινωνία εξακολουθεί να επιθυμεί την ομοσπονδιακή επανένωση, την άρση της κατοχής και την αποστρατικοποίηση της χώρας, το σχολείο οφείλει να διέπεται από την ανάλογη φιλοσοφία – μια φιλοσοφία ανθρωποκεντρική, χωρίς εθνοκεντρισμό και μισαλλοδοξία, που θα στηρίζει τη δικοινοτική συνύπαρξη και που δεν θα αναπαράγει την εθνοτική σύγκρουση. Σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να συνεχιστεί και η προσπάθεια για μια πολυπρισματική αντίληψη της ιστορίας και των ερμηνειών της, έτσι ώστε οι μαθητές να αντιλαμβάνονται την ιστορία ως επιστήμη και όχι ως κατήχηση.

8. ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

8.1. Ο χαρακτήρας και το μέγεθος της οικολογικής κρίσης οφείλεται κυρίως στο καπιταλιστικό μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο θέτει το κέρδος υπεράνω οποιασδήποτε άλλης κοινωνικής επιδίωξης. Τις τελευταίες δεκαετίες, μέσω της «μονόδρομης» νεοφιλελεύθερης πολιτικής και τις ακραίες μορφές κοινωνικών και εθνικών ανισοτήτων που δημιούργησε, η οικολογική καταστροφή επιταχύνθηκε. Είναι πλέον φανερό ότι τα «σύγχρονα» μοντέλα ανάπτυξης που βασίστηκαν στην υπερεκμετάλλευση των διαθέσιμων πόρων έχουν δημιουργήσει τρομακτικά αδιέξοδα. Η οικολογική μόλυνση του νερού, του αέρα και του εδάφους, πήρε διαστάσεις βιβλικής καταστροφής σε αρκετές περιοχές του κόσμου. Η βιοποικιλότητα περιορίζεται επικίνδυνα, ενώ οι κλιματολογικές αλλαγές απειλούν την ίδια την επιβίωση της ανθρωπότητας.

8.2. Η αλματώδης ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, όπως εκδηλώθηκε από τα πρώτα χρόνια της Ανεξαρτησίας, περιφρόνησε την προστασία του περιβάλλοντος και στηρίχθηκε στην εμπορία του, στα πλαίσια της τουριστικής βιομηχανίας. Μετά την τουρκική εισβολή, η ανάπτυξη που ακολούθησε ήταν επίσης ραγδαία στις περιοχές που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία. Όμως, η ξενοδοχειακή βιομηχανία, όπως και η ανάπτυξη γης, δεν βασίστηκαν σε κανένα ορθολογικά συγκροτημένο πολεοδομικό σχέδιο το οποίο να διατηρεί το περιβάλλον και να προλαμβάνει την υποβάθμισή του.

8.3. Ενδεικτικό της μη ορθολογικής ανάπτυξης, με αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον και την καθημερινή ζωή των Κυπρίων, είναι η απουσία ενός αναπτυγμένου δικτύου μέσων μαζικής μεταφοράς. Το αποτέλεσμα είναι η εξάπλωση της λογικής και της κουλτούρας του ιδιωτικού αυτοκινήτου και της δημιουργίας του κυκλοφοριακού προβλήματος στις πόλεις. Πέραν από τη ρύπανση, την ταλαιπωρία και το κόστος, υπάρχει και το ζήτημα της σπατάλης ενέργειας και πόρων. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει κάποιες κινήσεις από την πολιτεία για την ενίσχυση των δημόσιων συγκοινωνιών. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση σε αυτή την προσπάθεια και η πολιτεία να προχωρήσει σε ένα συνολικό σχεδιασμό για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού και σύγχρονου δικτύου μέσων μαζικής μεταφοράς.

8.4. Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρούμε μια έκρηξη στην ανάπτυξη, με ορίζοντα τη διεθνή αγορά ακινήτων που υπονόμωσε το φυσικό πλούτο εκτεταμένων περιοχών της κυπριακής υπαίθρου. Η λογική του άμεσου κέρδους διάβρωσε την ποιότητα του τουριστικού προϊόντος με αποτέλεσμα, πέραν της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, να υποβαθμίζεται το ίδιο το τουριστικό προϊόν.

8.5. Οι μεγαλοεργολάβοι και οι μεγαλοϊδιοκτήτες γης βασίστηκαν, αφενός στη διαπλοκή και τις πελατειακές τους σχέσεις με το κράτος, το οποίο επανακαθόριζε συχνά τις πολεοδομικές ζώνες και τους συντελεστές δόμησης σύμφωνα με το στενό τους οικονομικό συμφέρον και αφετέρου στον τραπεζικό δανεισμό, για να τιμεντώσουν άναρχα το περιβάλλον και να κληροδοτήσουν τον τόπο με τεράστια επισφαλή χρέη και τουριστικά ερείπια.

8.6. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ήλιος, αέρας, νερό κλπ) αποτελούν δημόσια αγαθά και δεν νοείται να τυγχάνουν κερδοσκοπικής εκμετάλλευσης από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Το δημόσιο, η τοπική αυτοδιοίκηση και οι συνεργατικές/αλληλέγγυες μορφές ιδιοκτησίας, μπορούν και οφείλουν να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην πράσινη ανάπτυξη, με γνώμονα πάντα, το δημόσιο συμφέρον. Η δημιουργία φωτοβολταϊκών και αιολικών μονάδων και η πράσινη οικονομική ανάπτυξη θα πρέπει να συνδυαστεί και με γενικότερες πολιτικές εξοικονόμησης ενέργειας.

8.7. Ο ενεργειακός σχεδιασμός, δυστυχώς, βασιμμένος στα ορυκτά καύσιμα – πετρέλαιο και φυσικό αέριο- είναι αντιοικονομικός και ρυπογόνος. Η ανάπτυξη των ΑΠΕ (Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) έχει καθυστερήσει υπερβολικά, λόγω της απουσίας πολιτικής βούλησης, επαρκούς θεσμικού πλαισίου και αξιόπιστων μηχανισμών χωροθέτησης, αδειοδότησης και ελέγχου. Η προώθηση των ΑΠΕ (ηλιακή ενέργεια, αιολική ή και συνδυασμός των δύο, γεωθερμική, ηλιοθερμική ενέργεια, βιοαέριο-βιομάζα),

είναι αναγκαία και επείγουσα. Πέραν από τα περιβαλλοντικά οφέλη, αναμένεται να συμβάλει στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, στη σταθερότητα των τιμών ενέργειας, στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας σε αποκεντρωμένη βάση και στην παραγωγή εγχώριας τεχνογνωσίας.

8.8. Το νερό επίσης είναι σημαντικότερος παράγοντας για το κυπριακό περιβάλλον και την κυπριακή οικονομία. Η διαχείριση των υδάτινων πόρων πρέπει να διασφαλίζει τη συντήρησή τους στα αναγκαία επίπεδα ποσότητας και ποιότητας, με άμεση αναγκαιότητα τον εμπλουτισμό των υδροφόρων στρωμάτων και τη συντήρηση των κυπριακών φυσικών οικοσυστημάτων. Η σπανιότητα του συγκεκριμένου αγαθού και το ψηλό περιβαλλοντικό και οικονομικό κόστος της τεχνητής παραγωγής του, πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στην τουριστική, βιομηχανική και αγροτική παραγωγή.

8.9. Η προώθηση της παραγωγής ντόπιων βιολογικών και υγιεινών τροφίμων αποτελεί άμεση αναγκαιότητα. Αγωνιζόμαστε για τη διασφάλιση ενός γεωργικού συστήματος, ελεύθερου από μεταλλαγμένους σπόρους και μιας διατροφικής αλυσίδας, ελεύθερης από μεταλλαγμένα προϊόντα αμφιβόλου ποιότητας και ασφάλειας υγιεινής. Έτσι, προασπίζουμε το δικαίωμα όλων μας να απολαμβάνουμε μια διατροφή ελεύθερη από Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (ΓΤΟ). Εναντιωνόμαστε στη βιοπειρατεία και στο πατεντάρισμα των σπόρων και άλλων μορφών ζωής και προασπίζουμε το δικαίωμα των αγροτών και των καταναλωτών να διαφυλάσσουν την αυτονομία της γεωργικής παραγωγής τους και την ασφάλεια της διατροφικής τους αλυσίδας.

9. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ - ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

9.1. Η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης και η απρόσκοπτη διεθνής ροή του κεφαλαίου οδηγούν σε σημαντική αύξηση της μετανάστευσης και της μετακίνησης ανθρώπων από φτωχότερες σε πλουσιότερες χώρες, προς αναζήτηση εργασίας και προοπτικών επιβίωσης. Παράλληλα, οι πόλεμοι, οι εθνοτικές συγκρούσεις και οι συνεχιζόμενες πρακτικές ολοκληρωτικών και άλλων, μη δημοκρατικών καθεστώτων, επιτείνουν την καταπίεση, τις διώξεις και τον κατατρεγμό, οδηγώντας έτσι στην προσφυγοποίηση εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων που αναζητούν άσυλο σε ευρωπαϊκές χώρες.

9.2. Ορισμένες χώρες της περιφέρειας της ΕΕ δέχονται τον κύριο όγκο αυτής της μετανάστευσης. Θεωρούμε ότι ο Κανονισμός Δουβλίνο II θα πρέπει να αναθεωρηθεί, έτσι ώστε η υποδοχή των αιτούντων ασύλου να καταμερίζεται ισότιμα σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και όχι μόνο στις μεθοριακές.

9.3. Η Κύπρος λόγω των ευρύτερων γεωπολιτικών ανακατατάξεων μετατράπηκε ήδη από τη δεκαετία του 1990, από χώρα εξαγωγής μεταναστών, σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Και ενώ αναπτύσσεται ρατσιστικό κλίμα ενάντια στους μετανάστες, παράλληλα η νέα οικονομική κρίση έχει αρχίσει να στέλλει ήδη τους πρώτους Κύπριους άνεργους στις αγορές εργασίας του εξωτερικού.

9.4. Το μοντέλο μετανάστευσης της Κύπρου που υιοθετήθηκε με συναπόφαση των κοινωνικών εταίρων στις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν αποφασίστηκε η «εισαγωγή ξένου εργατικού δυναμικού» για αντιμετώπιση των αναγκών, καθορίζει ένα αυστηρό πλαίσιο έλευσης και ολιγόχρονης παραμονής μεταναστών και την, εκ των προτέρων, υπογραφή συμβολαίου με συγκεκριμένο εργοδότη, σε συγκεκριμένο οικονομικό τομέα και συγκεκριμένο επάγγελμα. Η απόλυτη εξάρτηση των μη κοινοτικών μεταναστών από τους εργοδότες, ενόψει της άμεσης σύνδεσης της απασχόλησης με την παραμονή στη χώρα, δίνει την εξουσία στους εργοδότες να τερματίζουν την απασχόληση και ουσιαστικά την παραμονή των μεταναστών αυτών όταν αυτοί το αποφασίσουν. Αλλά ακόμα και σε σχέση με τους κοινοτικούς εργαζόμενους, που υποτίθεται ότι έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους Κύπριους, υπάρχει συχνά εξάρτηση και υπερεκμετάλλευση από τους εργοδότες και από τα ιδιωτικά

γραφεία εξεύρεσης εργασίας, τους γνωστούς 'ατζέντηδες', ενώ συχνά ο εργοδότης είναι ταυτόχρονα και ο σπιτονοικοκύρης των μεταναστών, με αποτέλεσμα η εξουσία του να είναι ακόμα μεγαλύτερη.

9.5. Μέσα από την υφιστάμενη αντιμετώπιση της μετανάστευσης, παράγονται και αναπαράγονται διαιρέσεις, ανισότητες και ιεραρχίες ανάμεσα στους εργαζόμενους, με κάποιες κατηγορίες μεταναστών να είναι ιδιαίτερα ευάλωτες και αποκλεισμένες από στοιχειώδη ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα, αλλά και από την όποια συμμετοχή στην κοινωνία, όπως για παράδειγμα οι οικιακές εργαζόμενες, οι εργαζόμενοι στη γεωργοκτηνοτροφία και άλλους τομείς. Πολλές φορές υπάρχουν άλλα καθεστώτα εργοδότησης για Κύπριους, άλλα για κοινοτικούς και άλλα για εργαζόμενους από τρίτες χώρες στην ίδια βιομηχανία, συχνά και στην ίδια επιχείρηση. Ο κανόνας είναι βέβαια η χρησιμοποίηση των μεταναστών ως φτηνή εργατική δύναμη και η υπερεκμετάλλευσή τους με την ανοχή της πολιτείας, με στόχο και αποτέλεσμα την πίεση στις εργασιακές συνθήκες και την υποτίμηση της εργασίας του συνόλου των εργαζομένων.

9.6. Η ΕΡΑΣ αναγνωρίζει ότι στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι μετανάστες, ανεξάρτητα από εθνοτικές, πολιτιστικές ή θρησκευτικές καταβολές και θεσμικό καθεστώς ή όποιες άλλες διαφοροποιήσεις και τεχνητούς διαχωρισμούς, αποτελούν πλέον αναπόσπαστο μέρος της εργατικής τάξης και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται έτσι και από το συνδικαλιστικό κίνημα και από την κοινωνία. Οι μετανάστες, τόσο αυτοί με χαρτιά, όσο και αυτοί χωρίς χαρτιά, θα πρέπει να σταματήσουν να χρησιμοποιούνται ως φτηνά εργατικά χέρια και αυτό μπορεί να γίνει μόνο μέσα από την αυστηρή εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων, όπου υπάρχουν και, όπου δεν υπάρχουν, μέσα από την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας και πρακτικής, και τιμωρία των εργοδοτών που παρανομοούν συστηματικά.

9.7. Οι μετανάστες χωρίς χαρτιά, θα πρέπει να νομιμοποιηθούν άμεσα, έτσι ώστε να σταματήσουν να αποτελούν έρμαιο υπερεκμετάλλευσης και παραβίασης όλων των εργασιακών και ανθρωπίνων τους δικαιωμάτων από τους εργοδότες και την κοινωνία γενικότερα, αλλά και για να καταπολεμηθεί η μαύρη εργασία. Παράλληλα, η πολιτεία θα πρέπει να πάρει μέτρα με πλήρη διαφάνεια και μέσα από δημόσιο διάλογο με την κοινωνία των πολιτών, περιλαμβανόμενων και των μεταναστευτικών κοινοτήτων, για την ανάπτυξη και εφαρμογή μιας ουσιαστικής και σφαιρικής πολιτικής ένταξης των μεταναστών, όπως και την αποτελεσματική καταπολέμηση των διακρίσεων και του ρατσισμού.

9.8. Πέραν όμως από το θεσμικό ρατσισμό και τις διακρίσεις στο πεδίο του κράτους και της οικονομίας, αυξάνονται ανησυχητικά η ξеноφοβία και ο ρατσισμός στην κυπριακή κοινωνία, τυγχάνοντας εκμετάλλευσης από ανοιχτά ρατσιστικές κινήσεις και ομάδες, που σε συνθήκες κρίσης και σε συνεργασία με πολιτικούς και τα μίντια, κατασκευάζουν υστερίες, υποθάλλοντας το ρατσιστικό λόγο και τη ρατσιστική βία. Η ΕΡΑΣ θεωρεί ότι οι ξеноφοβικές και ρατσιστικές νοοτροπίες οδηγούν, όχι απλώς στην περιθωριοποίηση των μεταναστών, αλλά και στην πολιτική και πολιτιστική εκπτώχευση των Κυπρίων. Όσον αφορά τις ρατσιστικές ομάδες, το ρατσιστικό λόγο και τη ρατσιστική βία, η ΕΡΑΣ θεωρεί ότι, τόσο η πολιτεία, όσο και η κοινωνία, οφείλουν να δράσουν άμεσα και αποφασιστικά και να διαφυλάξουν το δημοκρατικό και πολυπολιτισμικό χαρακτήρα της Κύπρου.

10. ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ

10.1. Παρά τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε τις τελευταίες δεκαετίες στο ζήτημα της ανισότητας των φύλων και πιο πρόσφατα σε σχέση με τα δικαιώματα ομοφυλοφίλων, λόγω και της ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η πρόοδος αυτή αφορά κυρίως το νομικό και θεσμικό πλαίσιο. Στο επίπεδο της κοινωνίας και στην πράξη, οι ανισότητες, η εμφυλοποίηση, οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα συνεχίζουν να υφίστανται, με αποτέλεσμα μεγάλες κοινωνικές ομάδες να καταπιέζονται και να περιθωριοποιούνται.

10.2. Η πατριαρχία παρόλη την αμφισβήτηση που δέχεται σε θεωρητικό επίπεδο, συνεχίζει να

επιβιώνει και να καθορίζει νοοτροπίες, πλαίσια αντίληψης και συμπεριφορές. Οι πατριαρχικές δομές βασίζονται στη βία, η οποία πολλές φορές παίρνει και άμεση σωματική και ψυχολογική μορφή ενάντια στις γυναίκες και ειδικότερα σε ευάλωτες ομάδες γυναικών, όπως οι μετανάστριες. Η πατριαρχική βία παραμένει διάχυτη στην κοινωνία και αναπαράγει την ανισότητα των φύλων, την καταπίεση των γυναικών και τον κοινωνικό συντηρητισμό.

10.3. Παρά τη νομική απαγόρευσή τους, οι διακρίσεις και η ανισομισθία στην εργασία, συνεχίζουν να υπάρχουν και να είναι ντε φάκτο ανεκτές από την κοινωνία και την πολιτεία, παρά τις ρητορικές καταδίκες. Ο έμφυλος επαγγελματικός διαχωρισμός, η συγκέντρωση των γυναικών στα πιο χαμηλόμισθα επαγγέλματα, το γεγονός ότι σε διευθυντικές θέσεις στην οικονομία και την πολιτική οι γυναίκες είναι ελάχιστες, το γεγονός ότι οι παραδοσιακοί ρόλοι στην οικογένεια, με την κυριαρχία του αντρικού αυταρχισμού, σε σημαντικό βαθμό αναπαράγονται, είναι αδιαμφισβήτητα δεδομένα.

10.4. Τα ΛΟΑΔ άτομα (λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφισεξουαλικοί και διαφυλικοί) συχνά γίνονται δέκτες χλευασμού, κοινωνικού ρατσισμού και αποκλεισμού από ανθρώπινα δικαιώματα και ωφελήματα που απολαμβάνουν άλλες ομάδες πολιτών. Η διαφορετικότητά τους δεν αναγνωρίζεται και δεν γίνεται σεβαστή παρά μόνο όταν χρησιμοποιείται για να τους μετατρέψει σε θύματα διακρίσεων στην εργασία και την κοινωνική και πολιτική ζωή γενικότερα.

10.5. Η ΕΡΑΣ θεωρεί ότι τα ζητήματα του φύλου δεν είναι επουσιώδη και δεν πρέπει ούτε να αγνοούνται, ούτε να υποβαθμίζονται. Χρειάζεται εφαρμογή της νομοθεσίας που καταπολεμά τις διακρίσεις, προσαρμογή της στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας, καθώς επίσης και η καλλιέργεια συνείδησης αποδοχής και σεβασμού της διαφορετικότητας. Η συνειδητοποίηση της ισότητας των φύλων και του αλληλοσεβασμού είναι ζήτημα της πολιτείας, της παιδείας, αλλά και της κοινωνίας και των κινημάτων ενάντια σε κάθε μορφής διάκρισης εναντίον των γυναικών και των ΛΟΑΔ ατόμων.

11. ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ, ΑΚΡΟΔΕΞΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΦΑΣΙΣΜΟΣ

11.1. Άμεση συνέπεια της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και κληρονομιάς των τελευταίων δεκαετιών, πέραν από την παγκόσμια κρίση, είναι η αποδόμηση της κοινωνικής συνοχής και του δημοκρατικού κεκτημένου. Η οικονομία εκτοπίζει και περιθωριοποιεί την πολιτική, μετατρέποντάς την σε αντικείμενο τεχνοκρατικής διαχείρισης που επιβάλλεται με ρητούς ή άρρητους αυταρχικούς τρόπους.

11.2. Η στασιμότητα στο Κυπριακό ενισχύει την εθνοκαπηλεία, η οποία δεν προσφέρει οποιαδήποτε ουσιαστική διέξοδο στο ζήτημα, αλλά αντίθετα ανατροφοδοτεί την πληγωμένη περηφάνια του εθνικιστικού χώρου. Η λαϊκίστικη-εθνικιστική ρητορεία είναι χαρακτηριστικό των πλείστων κομμάτων, ευνοώντας έτσι την υιοθέτηση ή την ανοχή από μέρους της κοινωνίας ακραίων αντιδραστικών θέσεων. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, βρίσκουν πρόσφορο έδαφος και συγκροτούνται φασίζοντες ή φασιστικοί σχηματισμοί που παραπέμπουν στην ιστορική παράδοση του αντικομμουνισμού των δεκαετιών 50-60, της ΕΟΚΑ Β' και της Χούντας και που καμιά σχέση δεν έχουν με οτιδήποτε το απελευθερωτικό.

11.3. Η εθνικιστική ρητορική, όπως και οι ακροδεξιοί και οι νεοφασιστικοί σχηματισμοί, αντλούν δύναμη από το στρατιωτικοποιημένο χαρακτήρα και το διάχυτο αυταρχισμό της κυπριακής κοινωνίας και μιας παιδείας που συντηρεί αυτά τα φαινόμενα, ενώ συγχρόνως έχουν την κάλυψη από μερίδα πολιτικών παραγόντων, των ΜΜΕ και της ανώτατης εκκλησιαστικής ιεραρχίας. Άρα, ουσιαστικά, δεν πρόκειται για περιθωριακές δυνάμεις, αλλά για συνιστώσες ή εργαλεία των παραδοσιακών συστημικών δυνάμεων και του βαθέως κράτους.

11.4. Η Αριστερά χρειάζεται να γίνει πιο αποφασιστική και συνεπής στην αναζήτηση της λύσης του

Κυπριακού και την επανένωση της χώρας, όπως και ενάντια στον εθνικισμό και στο ρατσισμό. Η έλλειψη αποφασιστικότητας στερεί την κοινωνία από την ανάλογη διαπαιδαγώγηση, διευκολύνοντας έτσι την ανάπτυξη του νεοφασιστικού φαινομένου.

11.5. Η ΕΡΑΣ θεωρεί ότι η αυταρχική τροπή του πολιτικού συστήματος εν μέσω κρίσης, θα πρέπει να ανακοπεί μέσα από τη δημιουργία ενός διευρυμένου κοινωνικού μετώπου που θα διεκδικήσει τη διασφάλιση και τη διεύρυνση της δημοκρατίας. Όσον αφορά το νεοφασισμό, η ΕΡΑΣ απαιτεί να σταματήσει η κάλυψή του από την αστυνομία και το κράτος, τόσο σε σχέση με τη ρατσιστική βία, όσο και σε σχέση με την υπόθαλψη του ρατσιστικού μίσους.

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Φυλλάδια](#), [ΕΡΑΣ \(Ομάδα\)](#), [Καταστατικά](#), [Δεκαετία 2010-2019](#), [2012](#), [Λευκωσία](#), [Λευκωσία \(νότια\)](#), [Λεμεσός](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:brochures:eras:eras_manifesto

Last update: **2025/07/15 13:46**

